

Agenda for Digitaliseringsstyrets møte 2/2023

Fredag 28. april 2023 kl. 10:30-14:00. Videomøte.

Saks-nummer	Sakstype	Tid	Sakstittel
10/23	Vedtak	10:30	Godkjenning og innkalling av dagsorden
11/23	Vedtak	10:35	Godkjenning av referat fra møte 2.3.2023
12/23	Vedtak	10:40	Justeringer Digitaliseringsstyret og porteføljestyrene
13/23	Orientering	10:45	Orienteringer fra HK-dir
14/23	Drøfting	10:55	Etatsgruppe for digital transformasjon i utdanningssektoren
15/23	Drøfting	11:15	Tilstandskartlegging digital omstilling
16/23	Orientering	11:40	Tilstandskartlegging informasjonssikkerhet og personvern
		12:00	Pause
17/23	Orientering	12:30	Orienteringer fra Sikt
18/23	Orientering	12:40	Oversikt produktportefølje og investeringstiltak
19/23	Orientering	13:20	Surveybanken
20/23	Orientering	13:35	Status Cris/NVA
21/23	Orientering	13:50	Evaluering av møtet
22/23	Orientering	13:55	Eventuelt

Vedlagte saksdokumenter:

- DS 11-23 Referat fra møte 2.3.2023
- DS 12-23 Justeringer Digitaliseringsstyret og porteføljestyrene
- DS 13-23 Orienteringer fra HK-dir
- DS 14-23 Etatsgruppe for digital transformasjon i utdanningssektoren
- DS 14-23 Vedlegg 1 Mandat for Etatsgruppe for digital transformasjon i utdanningssektoren
- DS 15-23 Tilstandskartlegging digital omstilling
- DS 16-23 Tilstandskartlegging informasjonssikkerhet og personvern

- DS 17-23 Orienteringer fra Sikt
- DS 18-23 Oversikt produktportefølje og investeringstiltak
- DS 18-23 Vedlegg 1 Produktporteføljer, produktområder og produkter
- DS 18-23 Vedlegg 2 Investeringstiltak
- DS 19-23 Surveybanken
- DS 20-23 Status Cris/NVA

Referat fra møte i Digitaliseringsstyret 02.03.2023

Møte	1/2023	
Dato	02.03.2023	
Tid	Kl. 12.00-14.00	
Sted	Digitalt	
Medlemmer		
<i>Til stede</i>	Arne Benjaminsen (UiO)	Per Eirik Lund (USN)
	Seunn Smith-Tønnesen (UiA)	Lars Atle Holm (NMBU)
	Bjørn Haugstad (NTNU)	Stine Grønvold (HINN)
	Jørgen Fosslund (UiT)	Jørgen Valseth (NSO)
	Pinar Heggernes (UiB)	Gro Anita Fonnes Flaten (HVL)
	Lars-Petter Jelsness-Jørgensen (HiØ)	Vigdis By Kampenes (OsloMet) <i>(til sak 06/23)</i>
HK-dir	Sveinung Skule <i>(fra sak 05/23)</i>	Kristin Selvaag
	Gro Tjore	Annette Grande Furset
	Ragnhild Tungesvik	Ingrid Melve
Sikt	Roar Olsen	Henrik Tøndel
	Anders Hansteen Reitan	Julie Storlie
	Vigdis Namtvedt Kvalheim	Maria Kumle
	Terje Mørland	Tom Røtting <i>(fra sak 05/23)</i>
Andre	Jan Fredrik Schøyen (KD)	Miriam Urke Nesbø (NTNU)
	Katrine Elida Aaland (KD)	Monika Dahl (OsloMet) <i>(fra sak 06/23)</i>
	Matilde Holm (UiB)	

Sak	Saksbeskrivelse
01/23	Konstituering av Digitaliseringsstyret for høyere utdanning og forskning (vedtakssak)
	Gro Tjore, assisterende direktør i HK-dir, ønsket velkommen. Medlemmene presenterte seg. Arne Benjaminsen overtok møteledelsen.
	Vedtak: Digitaliseringsstyret for høyere utdanning og forskning konstitueres med Arne Benjaminsen som leder og Seunn Smith-Tønnessen som nestleder.
02/23	Godkjenning av innkalling og dagsorden (vedtakssak)
	Det var ingen merknader til innkallingen. HK-dir ba om å bytte rekkefølge på orienteringene i sak 7 og 8.
	Vedtak: Digitaliseringsstyret godkjenner innkalling og dagsorden.
03/23	Referat fra møte 30.11.2022 (orienteringssak)
	Arne Benjaminsen orienterte om vedtak i desember om godkjenning av referatet. UiS har kommet med et innspill der det pekes på at kostnadsøkning på 5% overstiger det som gis av prisøkningsskompensasjon fra KD. Sikt presiserer at gjennomsnittlig prisøkning til institusjonene kun vil øke med 2,6%, tilsvarende det som er lagt til grunn i statsbudsjettet. Sikt har ambisjon om å dekke inn øvrig lønns- og prisstigning gjennom en effektivisering, tilsvarende 2,4%.
	Vedtak: Digitaliseringsstyret tar referatet til orientering.

Sak	Saksbeskrivelse
04/23	Digitaliseringsstyrets oppgaver (orienteringssak)
	Gro Tjore, HK-dir, orienterte om mindre justeringer i mandatet. Digitaliseringsstyret er vedtaksdyktige når 2/3 av medlemmene er til stede. Dagens praksis der møter ikke strømmes men er åpne for deltagelse fra UH-sektoren, ønskes videreført. Roar Olsen, Sikt, orienterte om policyer knyttet til Digitaliseringsstyrets arbeid. Vedlegg til saksgrunnlag er oppdatert for å reflektere organisasjonsendringer, ytterlige justeringer kan komme som egne saker i løpet av 2023. Digitaliseringsstyret har beslutningsmyndighet for felles investeringsmidler og treårig langtidspan for fellestjenester. Behandling av budsjett og revidering av policy vil gjøres i flere trinn. Status for fellestiltak rapporteres hvert tertial. Diskusjon: • Digitaliseringsstyret er både et styre for prioritering av felles investeringsmidler (40 millioner kroner per år), og et råd for HK-dir. Det har vært diskusjon rundt hva som utgjør fellestjenester, dette er nå beskrevet i mandatet. Sikt ble utfordret til å reflektere rundt obligatoriske fellestjenester, og svarte at kun én fellestjeneste (samordna opptak) er lov- eller forskriftsfestet, mens de andre fellestjenestene er basert på beslutninger som solidarisk forplikter fellesskapet ved at kostnader blir lavere når alle deltar i spleiselaget. • Digitaliseringsstyrets beslutninger binder bare institusjonene for felles investeringsmidler. Påmelding til fellestjenester skjer gjennom prosesser ved den enkelte institusjon til fellestjenesteleverandøren, og for hver enkelt tjeneste. • Rammeverk for betalingsmodeller sier lite om forsinkelser og finansiering, heller ikke om hva som skjer når noen trekker seg fra en tjeneste. Her trengs forutsigbarhet. Innspillene noteres til gjennomgang av policyer. • Det ble spurt om beskrivelsen av porteføljestyrene har nok informasjon om delegering av myndighet fra Digitaliseringsstyret, og klar beskrivelse av hierarkiet som porteføljestyrene er en del av. I praksis vil dette trolig ikke være en utfordring. • UHR og KD er invitert som observatører til alle møter • UiS har gitt innspill om at møtene bør være åpne, og at dette er spesielt viktig for dem som ikke er representerte i Digitaliseringsstyret. HK-dir svarer at møtene skal være åpne for deltagelse fra sektoren, at også institusjoner som ikke er representert i Digitaliseringsstyret kan be om å følge møtene, men at møtene ikke vil strømmes. Saksunderlag er fortsatt åpne for alle og legges ut på hkdir.no.
	Vedtak: Digitaliseringsstyret tar saken til orientering.
05/23	Oppnevning av porteføljestyrer (vedtakssak)
	• Roar Olsen, Sikt, orienterte om rollen til porteføljestyrene. Delegering av myndighet fra Digitaliseringsstyret gjør at det er viktig både med faglig rolle og god oppfølging av kvalitet og framdrift. • Terje Mørland, Sikt, presenterte porteføljestyret for utdanning og administrasjon. I tillegg til bred representasjon fra de statlige UH-institusjonene har porteføljestyret representasjon fra en privat høyskole (VID) og fra Norsk studentorganisasjon (NSO).

Sak	Saksbeskrivelse
	• Vigdis Kvalheim, Sikt, presenterte porteføljestyret for forskning og kunnskapsressurser. Porteføljestyret har to representanter fra instituttsektoren (Sintef og Fafo, nominert av FFA), samt fast observatør fra Forskningsrådet. • Tom Røtting, Sikt, presenterte porteføljestyret for data og infrastruktur. Fellestjenesten Feide er veldig sentral for grunnopplæringen, derfor deltar Utdanningsdirektoratet og Oslo kommune i porteføljestyret. Videre har styret representasjon fra en privat høyskole (BI) og fra instituttsektoren (Meteorologisk institutt, samt at det vil komme til en kandidat fra FFA). Kommentarer fra Digitaliseringsstyret: • Porteføljestyret for forskning og kunnskapsressurser er bredt sammensatt, men mangler helseforetakene, slik at styringslinjene i helsesektoren ikke er involvert. Dette har vært vurdert, og det har vært krevende å finne riktig nivå i forhold til bredde og andre behov. Helsesektoren er representert på brukernivå. Ytterligere representasjon fra helsesektoren kan vurderes ved evalueringen om to år, eventuelt også før den tid. • Porteføljestyret for utdanning og administrasjon har et svært bredt virkeområde. Dette ble diskutert i fjor, og bør også tas med til evalueringen.
	Vedtak: Digitaliseringsstyret vedtar foreslått sammensetning av porteføljestyrene.
06/23	Årshjul og møteplan for 2023 (vedtakssak)
	Kristin Selvaag, HK-dir, orienterte om årshjulets oppbygging og møtedatoer for 2023. Det er satt opp relativt lange møter. Sekretariatet bekrefter at det arbeides med å korte ned møtetiden. Noen ønsket møter lagt primært til formiddagstid, gjerne med start før kl. 10. Digitale møter fungerer godt, og skal være førstevalget. Novembermøtet planlegges som et fysisk møte.
	Vedtak: Digitaliseringsstyret vedtar foreslått årshjul og møteplan for 2023 med de innspill som fremkom i møtet.
07/23	Orienteringer fra HK-dir (orienteringssak)
	Direktør Sveinung Skule orienterte om følgende: • Sammenslåingen av HK-dir er fullført, inkludert oppgaven med godkjenning av utenlandsk utdanning som ble flyttet fra NOKUT 1.1.2023 • Tilstandsrapport om digital omstilling kommer i en enkel, første versjon i 2023. Rapporten kan danne grunnlag for strategiske diskusjoner i Digitaliseringsstyret. • Sektorstyring av informasjonssikkerhet og personvern er ferdig med årlig kartleggingsrunde, og offentlig versjon av rapport kommer i mai. Vi ser positiv trend for arbeidet. • Oppdrag fra KD om kunnskapsgrunnlag for dimensjonering av utdanninger er igangsatt, forprosjekt leverer til sommeren. • Utlysing av midler til fleksible og desentraliserte studier har søknadsfrist 14. april: Tilskotsordninger for å styrke tilgangen på fleksibel og desentralisert utdanning • HK-dir har ansvar for oppfølging av institusjonenes arbeid med universell utforming, også av digitalt læringsmiljø. I år arbeides det mye med tilgjengelighetserklæringer som er nytt lovkrav. Digdir er tilsyn, HK-dir støtter institusjonene i UH-sektoren.

Sak	Saksbeskrivelse
	• HK-dir ønsker å benytte Digitaliseringsstyret som rådgivende organ, og vil komme tilbake med konkrete saker for drøfting.
	Vedtak: Digitaliseringsstyret tar saken til orientering.
08/23	Orienteringer fra Sikt (orienteringssak)
	Direktør Roar Olsen orienterte om følgende: • Gjennomsnittlig prisøkning fra Sikt for fellestjenester inneværende år er 2,6%. Sikt har en reell kostnadsvekst på 5%, og har ambisjoner om en effektivisering på 2,4 % av omsetning. • Styringsgruppen for Cris-/NVA-prosjektet har besluttet å utsette lansering fra juni til senhøsten. Endelig dato kommer etter neste styringsgruppemøte i slutten av mars. Prosjektet har tett samarbeid med UHR og FFA, og har etablert felles forståelse om hva som skal inngå i lanseringsversjonen. Utsettelsen skyldes behov for bedre tid til gjennomgående testing, og ønsket om å levere en løsning brukerne vil være fornøyd med. • Forskningsnettet har 15+5-årige kontrakter med bredbåndslleverandører. Konkurransenunderlag sendes til markedet i slutten av mars 2023, med mål om kontrakter i februar 2024. Deretter kommer implementeringsfase. Det er dialog med KD om budsjettkonsekvenser fra 2024. • Sikt representerer kunnskapssektoren i Skate, som nylig har publisert Skates erfaringsrapport 2022 Digdir. Skate spenner på tvers av sektorene i det offentlige, og peker blant annet på at det er svakheter i statens finansieringsmodell for digitale offentlige tjenester. Det er behov for smidig, brukerorientert utvikling tilpasset rask teknologisk endring, uten tunge utredningsprosesser i forkant. • Riksrevisjonen er inne i en utdypende runde på informasjonssikkerhet i UH-sektoren. De er for tiden inne også hos Sikt, hvor det blant annet gjøres en gjennomgang av fellesløsningene.
	Vedtak: Digitaliseringsstyret tar saken til orientering.
09/23	Oppsummering og avslutning
	Leder avrundet møtet.

Saksdokument

Digitaliseringsstyret for høyere utdanning og forskning

Til Digitaliseringsstyret

Dato 28.04.2023

Saksnummer 12/23

Vår arkivkode 23/02378

Sakstype Vedtak

Saksansvarlig Sveinung Skule

Saksbehandler Kristin Selvaag

Justeringer Digitaliseringsstyret og porteføljestyrene

Forslag til vedtak

Digitaliseringsstyret vedtar foreslått justering i sammensetning og ledelse av Porteføljestyret for forskning og kunnskapsressurser.

Digitaliseringsstyret tar til orientering at Merete Vadla Madland erstatter Gro Anita Fønnes Flaten som medlem av Digitaliseringsstyret.

Bakgrunn

Det er gjort et par justeringer i sammensetningen av Digitaliseringsstyret og porteføljestyrene, fordi et av medlemmene i Digitaliseringsstyret går ut av Digitaliseringsstyret.

Vurdering

Gro Anita Fønnes Flaten fratrer sin stilling som prorektor for forskning ved Høgskulen på Vestlandet, og går ut av Digitaliseringsstyret. HK-dir har gått videre på listen med innmeldte kandidater fra institusjonene, med fokus på å finne en erstatter som kan ivareta forskningsområdet. HK-dir har landet på å oppnevne Merete Vadla Madland, prorektor for forskning ved Universitetet i Stavanger, som nytt medlem av Digitaliseringsstyret.

Merete Vadla Madland ble opprinnelig oppnevnt som medlem og leder av Porteføljestyret for forskning og kunnskapsressurser i Digitaliseringsstyrets forrige møte. Som en følge av dette har Sikt i samråd med aktuelle kandidater foreslått Kjersti Melberg, forskningsdirektør ved Universitetet i Stavanger, som nytt medlem og leder av porteføljestyret.

Saksdokument

Digitaliseringsstyret for høyere utdanning og forskning

Til Digitaliseringsstyret

Dato 28.04.2023

Saksnummer 13/23

Vår arkivkode 23/02378

Sakstype Orientering

Saksansvarlig Sveinung Skule

Saksbehandler Kristin Selvaag

Orienteringer fra HK-dir

Forslag til vedtak

Digitaliseringsstyret tar saken til orientering.

Bakgrunn

Direktør for HK-dir, Sveinung Skule, orienterer om pågående og fremtidige aktiviteter som er av strategisk betydning for Digitaliseringsstyret.

Saksdokument

Digitaliseringsstyret for høyere utdanning og forskning

Til Digitaliseringsstyret

Dato 28.04.2023

Saksnummer 14/23

Vår arkivkode 23/02378

Sakstype Drøfting

Saksansvarlig Sveinung Skule

Saksbehandler Kristin Selvaag

Etatsgruppe for digital transformasjon i utdanningssektoren

Forslag til vedtak

Digitaliseringsstyret ber HK-dir ta innspill fra drøftingen med i det videre arbeidet, og tar saken til orientering.

Bakgrunn

HK-dir og Utdanningsdirektoratet har fått i felles oppdrag fra Kunnskapsdepartementet (KD) å etablere og drive *Etatsgruppe for digital transformasjon i utdanningssektoren*. Etatsgruppen skal bidra til at utdanningssektoren har en felles utviklingsretning for nyskapende digitale brukerreiser som går på tvers av flere virksomheters ansvarsområde, og som understøtter sektormål og digitaliseringsstrategiene for sektoren. Ved å etablere en gruppe på toppledernivå på tvers av virksomheter for å diskutere felles strategisk retning og et veikart for tiltak og prioritert utvikling, kan den digitale tjenesteutviklingen bli mer samordnet og effektiv. HK-dir og Utdanningsdirektoratet skal samarbeide om å lede etatsgruppen, etablere et sekretariat og vurdere behov for underutvalg. Etatsgruppen skal være etablert og første møte avholdt senest i løpet av juni.

Les mer om etatsgruppens oppgaver, sammensetning, roller og ansvar i vedlagte mandat, vedtatt av KD februar 2023.

Vurdering

Siden 2019 har det eksistert en faggruppe for tjenestekjeder i kunnskapssektoren, bestående av fagpersoner i virksomheter underlagt KD. Gjennom sitt arbeid har faggruppen satt søkelys på utvikling av sammenhengende tjenester, datadeling på tvers og brukerens møte med digitale tjenester. Faggruppen planlegger å levere et underlag i juni med status på forslag til tiltak og anbefalinger gruppen har kommet med i sine årlige rapporter. Dette vil være et nyttig underlag for arbeidet i etatsgruppen.

Faggruppen jobbet i 2021 med brukerreisen «elev til student» som omfatter overgangen fra grunnskole til videregående opplæring, et løp gjennom videregående inkludert et utvekslingsopphold, deretter opptak av fag for forbedring av karakterer, frem til opptak til

høyere utdanning. I 2022 så faggruppen på to ulike case/brukerreiser for å komme tilbake til utdanning. Det første handlet om veien inn i norsk høyere utdanning med flyktningbakgrunn, det andre handlet om frafall i videregående opplæring og å komme tilbake og fullføre som voksen. Faggruppen har gjennom arbeidet med sine årlige rapporter identifisert en rekke slike brukerreiser av ulikt omfang, hvor gode løsninger vil kreve samtidig utvikling og prioritering hos flere virksomheter. Etatsgruppen kan bidra nettopp til en felles strategisk tilnærming til utvikling av sammenhengende digitale tjenester på tvers av virksomhetenes ansvarsområde.

HK-dir skal samarbeide med Utdanningsdirektoratet om etablering og drift av etatsgruppen, og HK-dir vil lede etatsgruppen og sekretariatet i første periode. Det framgår av mandatet til etatsgruppen at Digitaliseringsstyret vil være en viktig innspillspartner gjennom at Digitaliseringsstyret kan fremme saker til etatsgruppen. HK-dir vil følge opp slik at Digitaliseringsstyret holdes orientert om etatsgruppens arbeid, og at saker som ønskes fremmet fra Digitaliseringsstyret til etatsgruppen utarbeides. HK-dir vil gjerne høre Digitaliseringsstyrets tanker rundt:

- Etatsgruppens mandat, formål og oppgaver
- På hvilke måter etatsgruppens arbeid vil kunne understøtte Digitaliseringsstyrets arbeid og motsatt

Vedlegg

Vedlegg 1: Mandat for Etatsgruppe for digital transformasjon i utdanningssektoren

Mandat for Etatsgruppe for digital transformasjon i utdanningssektoren

Bakgrunn

Digital transformasjon handler om prosesser hvor virksomheter endrer hvordan de utfører oppgaver og tenker nytt om hvordan samfunnsoppgavet løses bedre ved hjelp av ny teknologi¹. Digitale brukerreiser går ofte på tvers av flere virksomheters ansvarsområde og dermed må løsninger finnes i fellesskap. Dette kan være utfordrende å få til når det krever samtidig utvikling og prioritering hos flere. Mange selvstendige aktører i utdanningssektoren gjør det nødvendig å ha en felles strategisk tilnærming til utvikling av digitale tjenester som muliggjør utdanning.

Kunnskapsdepartementet skal være et digitalt modent departement som er pådriver og tilrettelegger for digital omstilling hvor nye muligheter utforskes og samarbeid om digital tjenesteutvikling styrkes. Digitalisering skal understøtte sentrale mål for sektoren, bl.a.:

- Kunnskapssektoren har tilbud av høyere kvalitet
- Kompetanseheving og livslang læring er mer tilgjengelig for alle over hele landet
- Opplæring og utdanning som gir flere relevant kvalifisering
- Sterkere felles opplærings- og utdanningsmiljø fremmer inkludering, motivasjon og mestring

Utvikling av sammenhengende tjenester til det beste for innbyggerne er et prioritert område i offentlig digitaliseringspolitikk. Informasjonsforvaltning gjennom «orden i eget hus», deling av data, regelverksutvikling og modeller for samarbeid og finansiering på tvers av virksomheter og sektorer er områder som er sentrale i flere pågående initiativer og strategier.

I utdanningssektoren er det satt i verk flere tiltak for å følge opp dette, gjennom bl.a. føringer i tildelingsbrev og i oppfølging av strategier og handlingsplaner. Det er et særlig behov for å koordinere innsatsen på tjenester som går på tvers av virksomheter.

Formål

Etatsgruppe for digital transformasjon i utdanningssektoren skal bidra til at utdanningssektoren har en felles utviklingsretning for nyskapende digitale brukerreiser som understøtter målene og digitaliseringsstrategiene for sektoren. Bruk av nasjonale fellesløsninger, felles infrastruktur, plattformer og datadeling er sentrale områder som understøtter realisering av digitale brukerreiser. Gjennom samarbeid skal etatsgruppen bidra til innovasjon, raskere utvikling og mer effektiv utnyttelse av ressursene.

I etatsgruppen samles sentrale aktører i utdanningssektoren om behov, felles utviklingsretning, innsats og mål for den digitale utviklingen i sektoren hvor løsningene må finnes i fellesskap.

¹ [Digitaliseringsdirektoratet; Hva er digital transformasjon?](#)

Oppgaver

Etatsgruppe for digital transformasjon i utdanningssektoren skal:

- Identifisere og drøfte behov for å utvikle tverrgående eller felles digitale løsninger
- Utvikle forslag til felles strategisk retning og prioriterte mål for en etappevis utvikling av nyskapende digitale brukerreiser i utdanningssektoren
- Utarbeide et felles veikart av sentrale tiltak for å realisere fremtidens digitale brukerreiser som er samordnet med større vedtatte satsinger og digitaliseringsporteføljen i utdanningssektoren
- Gi anbefalinger til Kunnskapsdepartementet og andre sentrale aktører i utdanningssektoren om investeringer og tiltak for digitale løsninger som bør utvikles, og eventuelle behov for endringer i rammebetingelser. I dette ligger også å vurdere nye digitale løsninger som kan utvikles innenfor virksomhetenes eksisterende økonomiske rammer.

Roller og ansvar

Kunnskapsdepartementet fastsetter etatsgruppens mandat. Knutepunkt for styring og digitalisering i KD er departementets kontaktpunkt for gruppen.

Aktørene i *Etatsgruppe for digital transformasjon i utdanningssektoren* er representert ved sine toppledere eller representanter for toppledelsen. Medlemmene kan ha fast stedfortreder, som stiller i møtene ved behov og etter avtale. For å sikre kontinuitet, skal bruken av stedfortreder begrenses.

Deltakelse i etatsgruppen endrer ikke de etablerte styringslinjene fra Stortinget, regjeringen og departementer til etater, virksomheter og kommuner. Etatsgruppen må utføre oppgavene som er beskrevet i dette mandatet innen rammen av styringslinjer og de enkelte aktørenes fullmakter. Etatsgruppen oppfordres til å legge frem sine anbefalinger i Kunnskapsdepartementets konsernledergruppe.

Medlemmene skal representere sin virksomhet i møtene. I tillegg til å representere egen virksomhet, skal medlemmene bidra med et helhetsperspektiv på den digitale utviklingen i utdanningssektoren. Alle medlemmer har et ansvar for å informere om og forankre i egen virksomhet de rådene og anbefalingene som etatsgruppen utarbeider.

HK-dir og Udir bytter årlig på å lede etatsgruppen. Etatsgruppen kan selv sette ned underutvalg, som forbereder saker for gruppen og mandat for eventuelle underutvalg vedtas av etatsgruppen. Andre etablerte selvstendige råd og styre som *Samstyringsråd for digitaliseringen i grunnsopplæringen* og *Digitaliseringsstyret for høyere utdanning og forskning* kan fremme saker for *Etatsgruppe for digital transformasjon i utdanningssektoren* når de vurderer det som hensiktsmessig eller nødvendig for utviklingen av digitale løsninger på sine områder.

Sammensetning

Følgende aktører er representert i *Etatsgruppe for digital transformasjon i utdanningssektoren*:

- Utdanningsdirektoratet (ett medlem)
- Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (ett medlem)
- Kunnskapssektorens tjenesteleverandør, Sikt (ett medlem)
- Statped (ett medlem)
- NOKUT (ett medlem)

- Lånekassen (ett medlem)
- Digitaliseringsdirektoratet (ett medlem)²
- Kunnskapsdepartementet (observatørstatus)

Sekretariat og møteplan

Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse og Utdanningsdirektoratet har i fellesskap sekretariatsfunksjonen for *Etatsgruppe for digital transformasjon i utdanningssektoren* med eventuelle underutvalg.

Sekretariatsfunksjonen har ansvar for å utvikle et felles årshjul for etatsgruppen og underutvalgene i god tid før inngangen til et nytt år. Sekretariatet legger fram saker for etatsgruppen. Det enkelte medlem kan også legge fram saker for etatsgruppen.

Mandatet og sammensetningen for *Etatsgruppe for digital transformasjon i utdanningssektoren* skal evalueres jevnlig, samt ved vesentlige endringer i styring eller organisering i utdanningssektoren. Ved oppstart skal etatsgruppen evalueres etter 2 virkeår.

² Det foreslås å invitere Digitaliseringsdirektoratet med i etatsgruppen som fast medlem.

Saksdokument

Digitaliseringsstyret for høyere utdanning og forskning

Til	Digitaliseringsstyret
Dato	28.04.2023
Saksnummer	15/23
Vår arkivkode	23/02378
Sakstype	Drøfting
Saksansvarlig	Ragnhild Tungesvik
Saksbehandler	Roland Mandal, Ingrid Melve

Tilstandskartlegging digital omstilling

Forslag til vedtak

Digitaliseringsstyret ber HK-dir ta innspill fra drøftingen med i det videre arbeidet, og tar saken til orientering.

Bakgrunn

HK-dir er i gang med å utarbeide en tilstandsrapport for digital omstilling i UH-sektoren. Tilstandskartleggingen og -rapporteringen er et virkemiddel i HK-dir sitt arbeid med å iverksette og følge opp Kunnskapsdepartementet sin *Strategi for digital omstilling i universitets- og høyskolesektoren 2021–2025*. Arbeidet skal bygge på relevante eksisterende datakilder og kunnskapsgrunnlag. Samtidig er det behov for å innhente informasjon om institusjonenes egen digitaliseringsaktivitet.

Det er et mål at tilstandsrapporten skal være nyttig i Digitaliseringsstyret sitt arbeid med å følge opp og prioritere strategiske tiltak i tråd med strategien og handlingsplanen for digital omstilling, og at den gir Kunnskapsdepartementet innsikt i status på arbeidet med å iverksette strategien i sektoren.

Tilstandskartleggingen vil etablere et felles kunnskapsgrunnlag for UH-sektoren, og dekke flere behov som eksempelvis å få en mer samordnet, effektiv og helhetlig innsats for digital omstilling, sikre økt nytte av felles satsinger og tiltak på området, gi kunnskap om digital tilstand og gode eksempler, og være et verktøy for å kartlegge og løfte fram aktuelle trender og utviklingstrekk.

Arbeid med innhenting av kunnskapsgrunnlag

For å etablere en mest mulig grundig og helhetlig tilstandskartlegging, er det viktig at eksisterende kunnskap og datakilder utnyttes på en god måte. Det er et mål å begrense omfanget av innhenting av kunnskap fra institusjonenes arbeid, slik at sektoren ikke belastes unødige. En viktig del av arbeidet så langt har derfor vært å kartlegge og utforske eksisterende datakilder og innsikt, for å få et helhetlig bilde av hvilke kilder til kunnskap en

Samlet kartlegging kan bygge på. Data om bruk av sektorens fellestjenester, data fra rapporteringen til Digitaliseringsstyret på fellestiltak, statistikk fra Database for høyere utdanning (DBH) og årsrapportene fra institusjonene er eksempler på datakilder vi så langt har identifisert.

Vurdering

Det er behov for en samlet og systematisk analyse av UH-sektorens arbeid med digital omstilling. Tilstandskartleggingen bør bruke informasjon fra eksisterende rapportering og undersøkelser i størst mulig grad. Forarbeidene til kartleggingen viser samtidig at det mangler tilgjengelige data, analyser og kunnskap om en del sentrale tema. Vi ønsker derfor å kartlegge noen nøkkeltema gjennom utsending av et kartleggingsskjema til institusjonene. Kartleggingsskjema på institusjonsnivå til universiteter og høyskoler er enkleste tilnærming, heller enn en omfattende rapportering på lokale tiltak eller en bred spørreundersøkelse til ulike målgrupper.

Det planlegges en tilstandskartlegging på årlig basis, med første gjennomføring i 2023. En samlet rapport legges fram for Digitaliseringsstyret som kunnskapsgrunnlag for de vurderinger som skal gjøres av handlingsplan og tiltak.

For å sikre at kartleggingen er relevant, er det behov for dialog med UH-sektoren. Det er opprettet en ressursgruppe med representanter fra sektoren som skal gi innspill til utforming av kartleggingsskjema.

Videre prosess:

- Vår/sommer 2023: gjennomgang av eksisterende informasjonskilder. Etablere løpende datagrunnlag for tilstandskartlegging.
- Vår/sommer 2023: innspill fra ressursgruppe for tilstandskartlegging.
- Sommer 2023: kartleggingsskjema til universiteter og høyskoler.
- Høst 2023: analyser og kartlegging av tilstand.
- November: Tilstandsrapport som oppsummerer resultater og funn om sektorens arbeid med digital omstilling.

Spørsmål til drøfting

Årets tilstandskartlegging vil søke å etablere en nå-tilstand for sektorens arbeid med digital omstilling. Senere bør det gjøres stegvise justeringer og endringer. Første kartleggingsrunde bør ikke gape over for mye. HK-dir vil gjerne høre Digitaliseringsstyrets tanker rundt:

- Har Digitaliseringsstyret innspill til om og hvordan dette kan være et nyttig virkemiddel for samstyringen og sektoren?
- Har Digitaliseringsstyret andre innspill til tilstandskartleggingen?

Saksdokument

Digitaliseringsstyret for høyere utdanning og forskning

Til Digitaliseringsstyret

Dato 28.04.2023

Saksnummer 16/23

Vår arkivkode 23/02378

Sakstype Orientering

Saksansvarlig Ragnhild Tungesvik

Saksbehandler Tommy Tranvik

Tilstandskartlegging informasjonssikkerhet og personvern

Forslag til vedtak

Digitaliseringsstyret tar saken til orientering.

Bakgrunn

HK-dir har gjennomført sin årlige kartlegging av arbeidet med informasjonssikkerhet og personvern hos de 28 virksomhetene¹ som omfattes av Kunnskapsdepartementets policy for informasjonssikkerhet og personvern.² Før påske oversendte HK-dir sin rapport til Kunnskapsdepartementet hvor departementet orienteres om viktige utviklingstrekk og konklusjoner.

Offentlig versjon av denne rapporten vil bli publisert i mai.

Vurdering

HK-dir ønsker å orientere Digitaliseringsstyret om de mest sentrale funnene og konklusjonene i årets rapport. Dette gjelder følgende forhold:

- Endringer i trusselbildet i UH-sektoren. Utviklingen med hensyn til antall og typer uønskede informasjonssikkerhets- og personvernhendelser i 2022 sammenliknet med tidligere år.
- Etterlevelse av Kunnskapsdepartementets policy. Endringer i og statusen for UH-sektorens overholdelse av hovedkravene i departementets policy for informasjonssikkerhet og personvern.

¹ Dette er de 21 statlige universitetene og høyskolene, og Sikt, NFR, NOKUT, Simula, NUPI, UNIS og FEK. HK-dir omfattes også av policyen, men kontrollen av HK-dir utøves av Kunnskapsdepartementet.

² Policyen er tilgjengelig på <https://hkdir.no/vaare-tenester/styring-av-informasjonssikkerhet-og-personvern-i-hoyere-utdanning-og-forskning#content-section-2>.

- Vurdering av risiko for uønskede informasjonssikkerhets- og personvernhendelser. Typer brudd på informasjonssikkerheten og krenkelser av personvernet som vi, med bakgrunn i årets kartlegging, mener at virksomhetene i UH-sektoren bør være særlig oppmerksomme på i 2023/24.

Når det gjelder funn og konklusjoner på virksomhetsnivå, formidles disse gjennom brev til den enkelte virksomhet. I brevene gis det blant annet virksomhetsspesifikke anbefalinger for det videre arbeidet med informasjonssikkerhet og personvern. De siste brevene vil bli sendt innen utgangen av april.

Saksdokument

Digitaliseringsstyret for høyere utdanning og forskning

Til	Digitaliseringsstyret
Dato	28.04.2023
Saksnummer	17/23
Saksarkivnr.	23/00224
Sakstype	Orientering

Saksansvarlig	Roar Olsen
Saksbehandler	Henrik Tøndel

Orienteringer fra Sikt

Forslag til vedtak

Digitaliseringsstyret tar saken til orientering.

Bakgrunn

Direktør for Sikt, Roar Olsen, orienterer om pågående og fremtidige aktiviteter som er av strategisk betydning for Digitaliseringsstyret.

Saksdokument

Digitaliseringsstyret for høyere utdanning og forskning

Til	Digitaliseringsstyret
Dato	28.04.2023
Saksnummer	18/23
Saksarkivnr.	23/00224
Sakstype	Orientering
Saksansvarlig	Roar Olsen
Saksbehandler	Julie Storlie, Geir Vangen, Hildegunn Vada

Oversikt produktportefølje og investeringstiltak

Forslag til vedtak

Digitaliseringsstyret tar saken til orientering og eventuelle innspill tas med i det videre arbeidet

Bakgrunn

Med bakgrunn i revidert samstyringsmodell og endringer i sammensetningen av Digitaliseringsstyret, er formålet med denne saken å gi det nye styret oversikt over produktporteføljen og investeringstiltakene, rapportering av porteføljen og få innspill til tilnærming for gevinst og nyttestyring.

Første statusrapportering for produktporteføljen og investeringstiltak for første tertial kommer i juni 2023.

Vurdering

Oversikt over produktporteføljer

Sikt skal tilby infrastruktur, data og fellestjenester som gir gode brukeropplevelser og bidrar til måloppnåelse for digitalisering, datadeling og åpen forskning. Sikts produkter er organisert i produktområder under de tre porteføljestyrene; [Utdanning og Administrasjon](#), [Forskning og kunnskapsressurser](#) og [Data og infrastruktur](#) (følg lenkene for beskrivelse av produktene).

Se vedlegg 1 Produktporteføljer, produktområder og produkter.

Se vedlegg 2 Investeringstiltak. Mer informasjon om det [enkelte tiltak er tilgjengelig på sikt.no](#)

Rapporteringsrutiner for produktporteføljene og investeringstiltak

Rapporteringen om produktporteføljen og investeringstiltak skjer hvert tertial. Per april 2023 er det atten produktområder og ti tiltak som inngår i rapporteringen til Digitaliseringsstyret.

Som en konsekvens av revidert samstyringsmodell foreslås det noen endringer i den faste statusrapporteringen. Tidligere har rapporteringen vært avgrenset til investeringstiltak, men fremover vil rapporteringen også omfatte status for produktporteføljen. Følgende agenda foreslås som utgangspunkt for rapportering til Digitaliseringsstyret:

1. Oversikt endringer for produktporteføljen
2. Oversikt endringer for investeringstiltak
3. Positive forhold, måloppnåelse og fremdrift
4. Økonomi
5. Risiko
6. Eksempler på gevinster og nytteeffekter
7. Forbedringer i styringen av produktporteføljen og investeringstiltakene

Felles investeringsmidler

Digitaliseringsstyret beslutter årlig ramme for felles investeringsmidler, og tildeling til porteføljene og prioriterte mål. Rammen for 2023 – 2025 er MNOK 40 per år. I 2023 ligger hele rammen tildelt til porteføljen for Undervisning og administrasjon.

Porteføljestyrene tildeler felles investeringsmidler til det enkelte tiltak basert på føringene fra Digitaliseringsstyret, og har ansvar for at tiltaket styres, kontrolleres og følges opp i henhold til regelverk og prosedyrer, samt gevinstrealisering i henhold til plan.

Roller og ansvar for felles investeringsmidler er beskrevet i policy for felles investeringsmidler. Rutiner og maler for kostnadsvarsel, fakturering, regnskapsføring og avtaler er beskrevet i prosedyre for felles investeringsmidler.

Gevinst og nytteeffekter med produktene fra Sikt

Oppfølging av gevinster og nytteeffekter knytter sammen strategisk styring av investeringstiltak og produktporteføljen som er i forvaltning. Digitaliseringsstyret har gjennom mandatet et ansvar for å bidra til gevinstrealisering. Ansvarer er foreslått operasjonalisert ved at Digitaliseringsstyret:

- Bidrar til helhetlig prioritering av langtidsplan
- Setter gevinst- og nyttestyring fast på agendaen gjennom statusrapportering
- Delegerer ansvar og tydeliggjør forventninger til porteføljestyrene om fastsettelse av og oppfølging av gevinstmål og nytteeffekter
- Fremsnakker nytteeffekter, og bidrar med råd og beslutninger som gir best mulig nytte

For å komme raskt i gang med å løfte gevinster på agendaen, foreslås det å inkludere gevinster og nytteeffekter i rapporteringen. Videre er ambisjonen å etablere et mer komplett og faglig fundamentert rammeverk for gevinst- og nyttestyring i løpet av 2023. I 2023 jobbes det også med å innarbeide gevinst- og nytteeffekter i produktstrategiene til Sikt, og det forventes at det foreligger et godt grunnlag for faktabasert og datadrevet dialog om gevinster utover året. Tilstandskartleggingen for digital omstilling (ref. sak 15/23) vil også bidra til innsikt om status for måloppnåelse i sektoren.

Eksempler på gevinster med produktene fra Sikt

Feide

Feide er kunnskapssektorens løsning for sikker innlogging og datadeling. Tjenesten ble først etablert i 2001 gjennom et samarbeid mellom UiO og Uninett. I dag er totalt 2 000 tjenester og 700 virksomheter tilknyttet Feide, og Feide erstatter 36 000 punkt-til-punkt-integrasjoner mellom tjenester og virksomheter.

Dersom man forutsetter at hver punkt-til-punkt-integrasjon årlig koster kr 100 000 i etablering og vedlikehold, sparer kunnskapssektoren med Feide kr 3,6 MRD årlig.

Økosystemet rundt Feide har potensiale for flere gevinster. Høsten 2022 utviklet Feide en løsning som gjør det lettere å oppfylle kravet til tilgjengelighetserklæring. Offentlige virksomheter som leverer tjenester basert på nettløsninger fra tredjeparter, er fra 1. februar 2023 juridisk ansvarlig for å ha tilgjengelighetserklæring på disse. Tilgjengelighetserklæring er viktig for at brukerne skal kunne se i hvor stor grad en nettside er universelt utformet, og lett kunne gi tilbakemelding.

Tjenesten for tilgjengelighetserklæring i Feide lar private og offentlige tjenesteleverandører registrere status for tilgjengelighet i sine digitale tjenester, og alle 700 utdanningstilbydere som er tilknyttet Feide kan enkelt finne denne informasjonen i Feides kundeportal. Hver enkelt utdanningstilbyder slipper dermed å kontakte hver enkelt tjenesteleverandør for å få denne informasjonen. Per 1. mars 2023 hadde løsningen erstattet 15 100 direktedialoger mellom leverandører og kunder, og estimerte effekter for sektoren er redusert bruk av tilnærmet 15 000 arbeidstimer eller 10 årsverk.

Det pågår arbeid for å undersøke hvordan informasjon om personvern- og informasjonssikkerhetsvurderinger kan registreres i Feide på samme måte. Det er antatt at dette kan gi et større potensial for effektivisering, enn løsningen for tilgjengelighetserklæring, og i tillegg vil det øke kvaliteten i personvern- og informasjonssikkerhetsarbeidet i sektoren.

Digitale vitnemål

Det er over tid arbeidet målrettet med digitale tjenester rundt resultater og formidling, og verifisering av disse resultatene. I dette inngår vitnemål og det som tradisjonelt har vært håndtert av karakterutskrifter. I 2017 ble Vitnemålsportalen innført, og håndterer nå 100% av høyere utdanning i Norge. I 2021 ble det i Felles studentsystem lagt til rette for et digitalt vitnemål til erstatning for papirvitnemålet, som distribueres via Vitnemålsportalen.

Infrastrukturen som bygges i Norge for digitale resultater har over tid gitt flere gevinster for høyere utdanning, og det er potensiale for ytterligere gevinster.

Før innføring av Vitnemålsportalen ble det produsert om lag 100 000 karakterutskrifter pr år på papir. Dette tallet er nå godt under 10 000 pr år. Tilsvarende tall for papirvitnemål har vært om lag 60 000 pr år. Allerede i 2022 var dette tallet nede i 14 000.

Med et arbeidsomfang på 5 minutter på utskrift, pakking, forsendelse, behandling av returer vil dette redusere omfang på arbeidstimer med 12 500 timer pr år. Kostnader med spesialpapir, mapper, forsendelse er estimert til 6 - 10 mill. kr pr år.

De direkte finansielle gevinstene for institusjonene er betydelig større enn investeringene som er gjort i Felles studentsystem. De virkelig store gevinstene er det imidlertid innbyggere og konsumenter (bedrifter, offentlige og private organisasjoner) av resultater fra høyere utdanning som får. I dette inngår også utdanningssektoren selv. Tilgang til digitale resultater gir mulighet til automatisk mottak og kontroll av informasjonen, og dataene kan benyttes direkte i forretningsprosessene i bedrifter og organisasjoner. Potensialet er vurdert til å være over en milliard norske kroner. For eksempel er det bekreftet at for høyere utdanning er besparelsene for opptak til grunnutdanningene i størrelsesorden 200 mill. kr pr år med digitale resultater fra videregående skoler. Tall fra eksempelvis byggenæringen viser enda større potensiale. I tillegg til de økonomiske gevinstene kommer økt kvalitet på behandling av informasjon og forhindring av forfalskninger.

Vedlegg

Vedlegg 1: Produktporteføljer, produktområder og produkter

Vedlegg 2: Investeringsiltak

Oversikt over produktporteføljene (PP), produktområdene (PO) og produktene

PP Undervisning og administrasjon

PO Administrasjonstjenester
Dokumentasjonsforvaltning
Unit4 ERP (økonomi)
Rekrutteringsverktøy
Stoffkartotek
Lønn og personalsystem
KGV (Konkurransegjennomføringsverktøy)
UH Sak

PO Dataanalyse og beslutningsstøtte
Analyseplattform
Datavarehuset UiB-UiO-Uit
STAR

PO FS (Felles studentsystem)
FS (Felles studentsystem)
Vitnemålsportalen
Studmobilitet KD-midler
EMREX 2019
DC4EU

PO Opptak
NVB (Nasjonal vitnemålsdatabase)
Fremtidens opptak - admissio
Utdanningsregister
EBSI-VECTOR

PO Undervisningstjenester
LMS (Learning Management Systems)
Digital eksamen
Techsmit relay
Timerom
Plagiatkontroll
DLR (Digitale læringsressurser)
Adobe Connect
Mediasite
FKS
Emneevaluering
Kaltura
Åpne nettkurs
Kartverket
BOX
Panopto
Mediasite Exit
Undervisningsstøtte
Amberscript

PP Forskning og kunnskapsressurser

PO Dataforvaltning
Forskningsdataarkivet
Internasjonalt nettverksarbeid
Surveybanken
CESSDA
Access Life Course
ESS ERIC
ISSP
ESS SUSTAIN 2
EOSC Future
Clarino+
ICOS cities
NIB (Nasjonal infrastruktur for bibliometri)
BV - Data om det norske samfunn
WorldFAIR
FAIR-IMPACT
Data om det norske samfunn
MODANSA
Skolevalg

PO Forskningsinformasjon
REK-portal
Helseprosjekter
Brage
BIRD
Datacite-DOI
PID-ORCID
Rapportering og data
OJS (Open journal system)
Forskningsinformasjon
Cristin drift
NVA-prosjekt (Nasjonalt vitenarkiv)
Åpen publisering

PO Kunnskapsressurser og bibliotekstjenester
Bibliotekstjenester
Leganto
NB vedlikeholdsavtale
Betalte oppdrag
BIBSYS-konferansen
Lenketjener

PO Microdata
Microdata 2.0
Folkekommune

PO Personverntjenester
SSHOC CESSDAL
PVO (Personvernombud)
PVT (Personverntjeneste)
Opplæring

PO Åpen forskning
Lisensavtaler
Åpen tilgang
Off PhD
Hum-sam
FAIR forskningsdata
Lisensavtalekonsortier

PP Data og infrastruktur

PO Campusnett
Campus rådgivning
CNaaS (lokalnett)
Nettadministrasjon
eduVPN
Gjestenett
Eduroam

PO Cybersikkerhetssenteret
Cybersikkerhetssenter

PO Feide
Feide
IntArk
Datadeling
Tilgang og datadeling rådgivning
Feide hotell

PO Forskningsnett
Nettilknytning
Nett rådgivning
Fremtidens forskningsnett

PO IAM
IAM (Identity Access Management)
Mule (Integrasjoner)

PO Produktplattform og innovasjon
Designlab
Geant 5-1
Ocre
EOSC Future
KUDAF

PO Samhandling
Samhandling rådgivning
Teams Community
AV
Zoom
Sentralbord
UH Skype
Sanntid tale
5G
Filesender
Skyavtaler

Oversikt over investeringstiltak som rapporteres til Digitaliseringsstyret

#	Navn på tiltak	Ansvarlig virksomhet	Produktportefølje	Fase	Finansieres av	Tidsramme
Pågående tiltak - finansiert med felles investeringsmidler, risikokapital med tilbakebetaling og brukerfinansiering						
1	Analyseplattform - ledelsesinformasjon og beslutningsstøtte	Sikt	Utdanning og administrasjon	Gjennomføring	Digitaliseringsstyret	2019-2023
2	Modernisering av Felles Studentsystem	Sikt	Utdanning og administrasjon	Transformasjon	Digitaliseringsstyret/ Brukerfinansiering/ Sikt	2022-2026
3	Felles prosjekt for identitets- og tilgangsstyring (IAM)	Sikt	Data og infrastruktur	Utrulling/Innføring	Sikt	2018-2023
Pågående tiltak - finansiert med bevilgning, Forskningsrådet/SSB og brukerfinansiering						
4	Nasjonalt vitenarkiv (Cris/NVA)	Sikt	Forskning	Gjennomføring	Sikt	2019-2023
5	microdata.no/Microdata2	Sikt og SSB	Forskning	Gjennomføring	Forskningsrådet, Sikt, SSB	2020-2023
6	UH: Saksbehandling og arkiv	BOTT, UH17	Utdanning og administrasjon	Gjennomføring	UH21	2022-2025
7	Nytt opptakssystem	Sikt	Utdanning og administrasjon	Gjennomføring	Sikt	2022-2025
8	BTT: HR forprosjekt	BOTT	Utdanning og administrasjon	Avslutning	BTT	2018-2023
9	BOTT: Økonomi og lønn	BOTT	Utdanning og administrasjon	Avslutning	BOTT	2018-2023
10	Surveybanken	Sikt	Forskning	Avslutning	OsloMET, Sikt	2020-2023
Pågående tiltak - som anbefales for fast rapportering til Digitaliseringsstyret fra juni 2023						
11	KUDAF	HK-Dir.	Data og infrastruktur	Gjennomføring	HK-dir	2022-2025
12	Forskningsnett	Sikt	Data og infrastruktur	Gjennomføring	Sikt	2023-2025
Tiltak til vurdering						
13	Utvikling av nasjonal infrastruktur for bibliometri	Sikt	Forskning	Søknad om midler	DigDir/mfl.	2023-2026
14	Cybersatsing - videreutvikle informasjonssikkerheten	Sikt	Data og infrastruktur	Satsingsforslag	Sikt	2024-2026
15	Datasamlinger om det norske samfunn	Sikt	Forskning	Satsingsforslag	Sikt	2024-2028

I tillegg til koordinert rapportering om investeringstiltak, følger Sikt opp restanser fra avsluttede tiltak. Et eksempel er regelverksutforming for felles masteropptak.

Oversikten over viser tiltak som rapporteres til Digitaliseringsstyret, og kandidater til tiltak som kan bli aktuelle for rapportering fremover.

I tillegg til oversikten gjengitt i tabellen over, ligger det tiltak som kun rapporteres til porteføljestyret og/eller til produktråd. Hvilke tiltak som rapporteres hvor, foreslås basert på grad av strategisk påvirkning, hvor mange som blir berørt, gevinst- og nytteeffekter, risiko og hvilket fagområde de i vesentlighet påvirker.

Statusrapporteringen til Digitaliseringsstyret har tidligere fulgt rammeverket for porteføljestyring fra Axelos (Management of Portfolios) og har vært avgrenset til investeringstiltak. Fremover vil rammeverket fra Project Management Institute (Portfolio Management) benyttes. Rammeverket er mer strategisk, tilpasset smidig produktutvikling og inkluderer gevinstoppfølging.

Saksdokument

Digitaliseringsstyret for høyere utdanning og forskning

Til Digitaliseringsstyret
Dato 28.04.2023
Saksnummer 19/23
Saksarkivnr. 23/00224
Sakstype Orientering

Saksansvarlig Vigdis Kvalheim
Saksbehandler Bjarne Øymyr

Surveybanken

Forslag til vedtak

Digitaliseringsstyret tar saken til orientering og eventuelle innspill tas med i det videre arbeidet.

Bakgrunn

Det samles inn store mengder forskningsdata som er finansiert av det offentlige. Mye av disse dataene blir ikke arkivert på en måte som gjør at de er tilgjengelig eller egner seg for gjenbruk til forsknings- eller andre formål. Dermed inngår de ikke som en del av det kumulative datagrunnlaget som forskning og undervisning kan bygge på.

I kraft av NSDs (nå Sikt) sin rolle som nasjonalt dataarkiv for forskningsdata, har vi gjennom flere tiår bygget opp tekniske løsninger og ikke minst kompetanse rundt arkivering, kuratering og tilgjengeliggjøring av forskningsdata. Sikt sitt forskningsdatasenter omfatter registerdata, regionaldata, data om forvaltningen, data om det politiske system og en omfattende samling med intervjuundersøkelser. Dette inkluderer data fra forskningsprosjekter, SSBs utvalgsundersøkelser mv. Surveydatasamlingen omfatter flere tusen spørreundersøkelser, med rundt 750 000 spørsmål.

OsloMet gjennomfører hvert år en rekke spørreundersøkelser. Dette gir et rikt datamateriale om nordmenns vaner, adferd og holdninger til ulike samfunnsmessige viktige spørsmål. Utfordringen er at dette rike datamaterialet i liten grad er digitalisert, og derfor lite tilgjengelig for forsknings-, utdannings- og formidlingsformål. Dette var bakgrunnen for at OsloMet satte i gang et forprosjekt der ulike alternativ, inkludert å lage noe selv, ble vurdert.

Forprosjektet resulterte i at universitetet valgte å samarbeide med NSD, og å finansiere videreutviklingen av NSDs surveydataarkiv. Valget var forankret i en analyse/vurdering som konkluderte med at merverdien av å bygge på eksisterende løsninger ville overstige verdien av alenegang, og samtidig bidra til effektiv bruk av offentlige midler. Resultatet av OsloMet

sin strategiske satsing og samarbeidet med Sikt om å bygge datainfrastruktur på dette området er Surveybanken – en tjeneste som er tilgjengelig for hele sektoren som gir tilgang til surveydata på en helt ny måte. Den gjør det enklere å finne, analysere og gjenbruke data til forsknings-, analyse- og undervisningsformål.

Det er særlig to grunner dette. For det første er alle metadata indeksert, helt ned på variabelnivå. Det gjør at man kan oppdage data man ikke vil kunne finne via andre systemer. For det andre har løsningen et analyseverktøy med automatisk visualisering som kan avdekke sammenhenger i datamaterialet som man ellers vanskelig vil kunne se.

Gevinster og mulighetsrom for sektoren

Realisering av gevinster for Surveybanken er avhengig av at løsningen blir brukt. Tjenesten må kontinuerlig berikes med nye data, og den må brukes av forskere, undervisere, studenter og andre som er på jakt etter gode data.

Surveybanken er en dataplattform som er tilgjengelig for hele UH-sektoren og andre dataprodusenter på samme måte som f.eks. Statistisk sentralbyrå, som i mange tiår har lagret og tilgjengeliggjort sine utvalgsundersøkelser. En egen arkiveringsmodul gjør det enkelt å arkivere data med gode metadata. Gjennom prosjektet er flere nye større datasett/samlinger blitt tilgjengeliggjort. Eksempler er Ungdata Junior fra OsloMet og YS sitt Arbeidslivsbarometer.

Surveybanken støtter opp under FAIR-prinsippene om at data skal kunne finnes, deles, gjenbrukes og nyttiggjøres på tvers. Det er gode søkemuligheter, data kan lastes ned i ulike formater, analyser kan deles, og gode metadata gjør det mulig å gjenbruke data.

Visualiserings- og analyseverktøyene legger til rette for at brukere med liten kjennskap til statistikk blir selvhjulpne og forstår tallene bedre.

Økt synlighet og økt tilgjengelighet.

Surveybanken vil øke synligheten til spørreundersøkelser, og spørsmål som er stilt i disse, gjennom gode søkemuligheter og visualisering. Dataene vil også bli mer synlig. Alle datasett, og alle analyser brukerne lager, vil ha en egen URL som kan deles med andre, på sosiale medier, nettsider, e-post osv. Dette øker muligheten for deling av interessante funn i undersøkelsene.

Den brukervennlige inngangen til surveydata gir et stort mulighetsrom innen undervisning, enten det er på universitetsnivå, eller i videregående skole. Studentene kan enkelt få tilgang til å analysere surveydata uten å måtte ha tilgang til avanserte analyseprogrammer.

Bedre tilgjengelighet

Surveybanken er tilgjengelig i en vanlig nettleser - også på mobil. Undervisere, studenter og elever i VGS kan bruke data i undervisningen. Dermed kan elevene settes i forskerrollen for å analysere data - uten å måtte ha tilgang til avansert programvare. Sammen med dyp kuratering og omfattende dokumentasjon sørger den tekniske løsningen for at data vil være tilgjengelige i et langtidsperspektiv.

Surveybanken vil øke gjenbruk av data, men også av spørsmål. En forsker som skal gjennomføre en ny spørreundersøkelse kan søke etter spørsmål som er stilt tidligere, og dermed ha mulighet for å lage gode spørsmål, og å samle inn data som kan sammenliknes over tid. Bruk av Digitale Identifikatorer (DOI) gjør det enklere å gjenbruke data og å etterprøve forskningsresultater som baseres på data.

Økt bruk av data – og visualisering – vil kunne øke kvaliteten på data, ved at man lettere vil kunne avdekke feil og mangler som måtte finnes i datamaterialet, og kunne rette opp disse.

Veien videre

Etter lanseringen av Surveybanken 19. april 2023 blir neste steg å få flere til å ta den nye infrastrukturen i bruk. Den nye datainfrastrukturen/produktet lanseres 19. april og prosjektet avsluttes i begynnelsen av mai. De ønsket en løsning som både kunne dekke behovene for forskere, men også for folk uten dyp kunnskap om surveydata.

Surveybanken tilgjengeliggjør forskningsdata på en helt annen måte enn tidligere, og vil bidra til økt gjenbruk av data som blir i løsningen. All erfaring fra arbeidet med tilrettelegging og formidling av surveydata på oppdrag fra forskningsmiljøene nasjonalt og i Europa, og dataprodusenter som Statistisk sentralbyrå gjennom snart 50 år, tilsier det.

For å få til dette må det tenkes helhetlig. Sikt må, i nært dialog med sektorene, utarbeide en plan som bidrar til en hensiktsmessig arbeidsdeling mellom Sikt og institusjonene som viktige dataprodusenter på området.

Hovedmålet må være å sikre langsiktig og bærekraftig bruk av forskningsdata som vil gi store samfunnsmessige gevinster i form av mer gjenbruk, økt kunnskap og innovasjon. Ved å fokusere på å få Surveybanken inn som en sentral kunnskapsressurs og spre informasjon om fordelene av å dele data vil Surveybanken også være noe som studentene tar med seg videre etter endt studietid, både til privat næringsliv, andre offentlige aktører og inn i en eventuell fremtidig forskningskarriere.

Høsten 2022 etablerte vi et brukerforum for arkivering og tilgjengeliggjøring av forskningsdata hvor det per i dag er 39 medlemmer fra ulike universitet, høyskoler og sentrale forskningsinstitusjoner i Norge. Brukerforumet tar utgangspunkt i innmeldte behov fra medlemmene våre, samt at det og er en arena for kompetanseheving gjennom innlegg, kurs og webinarer som er planlagt satt fra høsten 2023. Brukerforumet vil også fungere som en referansegruppe som sikrer at vi kan drive kontinuerlig produktutvikling og samkjøring på tvers av de ulike dataproduktene Sikt tilbyr. Ved å ha en god dialog og samarbeid gjennom dette forumet vil vi kunne bidra til økt fokus på arkivering og deling av forskningsdata generelt, og samtidig sikre økt bruk av tjenestene våre. Innenfor rammene er samstyringsmodellen er det og naturlig at nå etableres et produktråd for Surveybanken.

Når vi i mai går over i en drift- og videreutviklingsfase vil Surveybanken inngå i porteføljen for Forskning og kunnskapsressurser. Det legges opp til at porteføljestyret vil få produktstrategien til behandling over sommeren.

Saksdokument

Digitaliseringsstyret for høyere utdanning og forskning

Til	Digitaliseringsstyret
Dato	28.04.2023
Saksnummer	20/23
Saksarkivnr.	23/00224
Sakstype	Orientering

Saksansvarlig	Vigdis Kvalheim
Saksbehandler	Frode Arntsen

Status Cris/NVA

Forslag til vedtak

Digitaliseringsstyret tar saken til orientering og eventuelle innspill tas med i det videre arbeidet.

Bakgrunn

Prosjektet Nasjonalt vitenarkiv (Cris/NVA) bidrar til åpen forskning ved å gjøre offentlig finansiert forskning åpent tilgjengelig på et felles sted, samtidig som det samler og tilgjengeliggjør informasjon om norsk forskning fra hele kunnskapssektoren. Prosjektet etablerer en felles nasjonal løsning som samler innholdet fra 75 eksisterende institusjonelle vitenarkiv og det nasjonale forskningsinformasjonssystemet Cristin på en felles, skybasert plattform.

Gevinsten for institusjonene vil primært være at all informasjon om og resultater fra norsk forskning er tilgjengelig på ett sted. Dermed kan den enkelte institusjon automatisere arbeidsprosesser og dele arbeid med andre og på den måten oppnå besparelser. Gjennomgående bruk av persistente identifikatorer (ORCID/DOI/ROR) vil også kunne lette forskernes bruk av systemet i betydelig grad ved å redusere behovet for gjentatte administrative oppgaver.

Ved å samle nødvendig funksjonalitet fra flere forskjellige løsninger til en felles nasjonal løsning, legges det også til rette for mer kostnadseffektiv forvaltning av systemene. Det vil også legges til rette for videre utvikling av eksisterende og ny funksjonalitet på en moderne, fremtidsrettet skyplattform.

NVA-prosjektet ledes av en styringsgruppe med representanter fra UiO, UiB, UHR, FFA, NFR, og HK-dir. Denne gruppen tar de formelle beslutningene for prosjektet, herunder beslutning om migrering av institusjoner som i dag benytter Cristin.

Prosjektet finansieres i hovedsak med bevilgninger over statsbudsjettet. Når tjenesten er i produksjon i 2024 vil den finansieres gjennom en kombinasjon av bevilgninger og brukerbetaling.

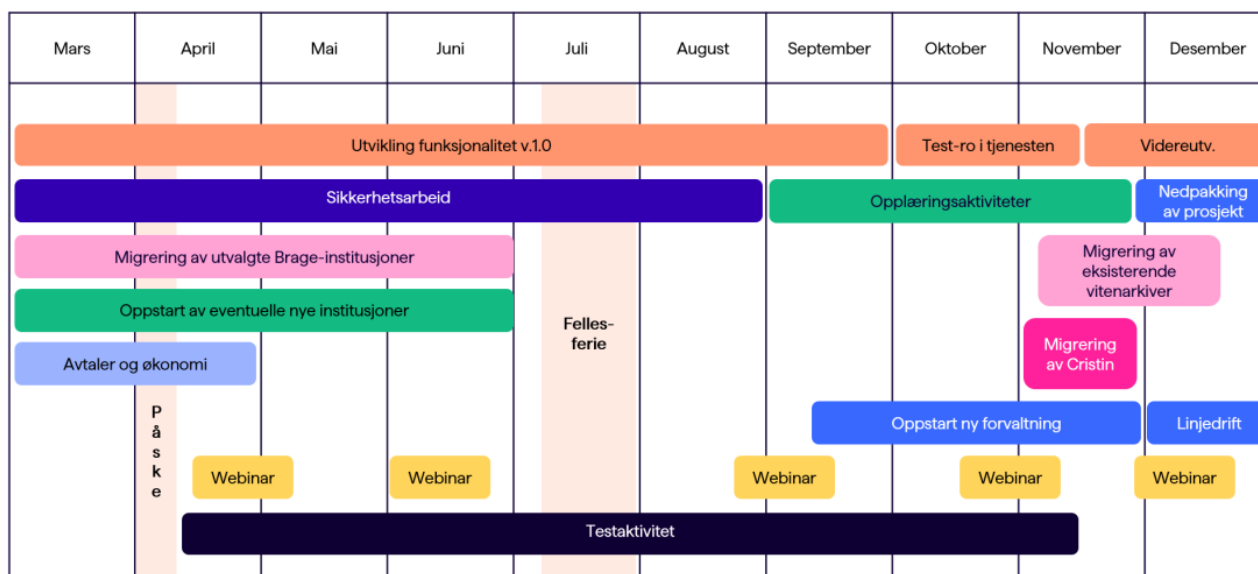
Vurdering

Status fremdrift

Det nye nasjonale vitenarkivet (<https://nva.sikt.no>) er langt på vei ferdig og benyttes daglig av 17 institusjoner, i hovedsak institusjoner som ikke har hatt vitenarkiv tidligere. Det er allerede gjort prøvemigreringer av alt innhold i dagens Cristin til en testversjon av NVA som i all hovedsak var vellykket. Den første institusjonen (NVE) er flyttet fra et eksisterende vitenarkiv (Brage) og over til det nye nasjonale vitenarkivet. I løpet av april forventes Cris/NVA å fungere godt som et felles nasjonalt vitenarkiv. I løpet av høsten 2023 skal all nødvendig Cristin-funksjonalitet være på plass i det nye systemet, og prosjektet skal overleveres til forvaltning.

Spørsmålet om hva som er nødvendig funksjonalitet er utdypende behandlet av UHR/FFA/Sikt-arbeidsgruppen som ble opprettet sommeren 2022. Arbeidsgruppens [rapport](#) legger til grunn at de leveranser som er planlagt, sikrer at samtlige Cristin-institusjoner kan gå over til det nye systemet når nødvendig funksjonalitet er på plass og det er gjennomført ende-til-ende test av systemet.

Det er etablert et innføringsprosjekt som omfatter både testing og opplæring i tillegg til løpende kommunikasjon rundt prosjektet i form av nyhetsbrev og webinarer. Dette arbeidet startet i 2022, og det skal gjennomføres ytterligere brukertesting på sentral funksjonalitet i tillegg til flere webinarer. Neste brukertest er planlagt i april/mai 2023. Basert på brukernes innspill og tidligere erfaringer utarbeides det opplæringsopplegg som skal gjennomføres høsten 2023. Nedenfor er vist en oversikt over de aktiviteter som er planlagt i prosjektet frem mot full overgang til ny løsning. Planen med plassering i tid er ikke endelig vedtatt av prosjektets styringsgruppe. Det skal behandles dato 9. juni 2023.

Tidslinje for sentrale aktiviteter i Cris/NVA-prosjektet

Opprinnelig plan la opp til at prosjektet skulle være ferdig i 2022, men det har hatt en lavere fremdrift enn planlagt. I hovedsak skyldes dette langvarige kapasitetsutfordringer på utviklersiden som kan forklares med et svært anstrengt arbeidsmarked og betydelige utfordringer med både å rekruttere IT-utviklere og å finne egnede konsulenter som er

tilgjengelige. Ved utgangen av 1. tertial 2023 er prosjektet tilfredsstillende bemannet med nødvendig kapasitet på IT-utvikling.

NVI-rapportering

Kunnskapsdepartementet har nå foreslått at Publiseringsindikatoren som er nært knyttet til, og baserer seg på den årlige NVI rapporteringen, skal utvikles for universitet og høyskoler. For institutt- og helsesektoren planlegges det fortsatt med at NVI-rapportering er grunnlag for finansiering. Kunnskapsdepartementet uttaler samtidig at det fortsatt skal gjennomføres årlig rapportering av vitenskapelige publikasjoner. Disse mulige endringene forventes ikke å påvirke utvikling og ferdigstilling av Cris/NVA.

Brukerfinansiering

Når Cris/NVA med virkning fra 2024 skal delvis brukerfinansieres, foreslås dette gjort etter prinsippene som ligger i rammeverket for tjenestestyring. Konkret vil det fremmes sak for porteføljestyret i juni 2023 om en modell basert på institusjonenes FOU-årsverk i kombinasjon med fastpris/minstepris.